

10.12.2020

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**10 Aralık 2020
Perşembe**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

10 Aralık 2020 Perşembe

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

MİLLETLERARASI ANDLAŞMALAR

— Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında Hibe Yapılmasına Dair Mutabakat Zaptının Yürürlüğe Girmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3282)

— Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında Hibe Yapılmasına Dair Anlaşmanın Yürürlüğe Girmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3284)

— Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında Hibe Yapılmasına Dair Anlaşmanın Yürürlüğe Girmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3285)

— Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında Hibe Yapılmasına Dair Anlaşmanın Yürürlüğe Girmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3286)

— Türkiye Cumhuriyeti Tarafından Tunus Cumhuriyeti’ne COVID-19 Salgını Sebebiyle Destek Olunması Amacıyla 5.000.000 ABD Doları Tutarında Nakdi Hibe Verilmesine İlişkin Olarak 13/11/2020 Tarihinde Ankara’da İmzalanan Ekli Anlaşmanın Yürürlüğe Girmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3287)

— Türkiye-Özbekistan Hükümetlerarası Karma Ekonomik Komisyon Beşinci Dönem Toplantısı Protokolü Çerçevesinde Hazırlanan Eylem Planı’na İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3288)

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatını Oluşturan Birimlerin Nitelik, Kurulduğu Şehir ve Ülke, Görev Alanı, Akredite Edildiği Ülkeler ve Bağlı Bulunduğu Misyonlar Hakkındaki 13/4/1999 Tarihli ve 99/12770 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Ekli Kararın Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3283)

— Tasfiye Kararı Alan Tarım Satış Kooperatifleri Birliklerinin Tasfiyelerine İlişkin Usul ve Esasların Belirlenmesi ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Olan Borçlarının Terkin Edilmesine Dair Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3289)

— Manisa İli, Alaşehir İlçesi Sınırları İçerisinde Tesis Edilecek Olan Trafo Binasının Yapımı Amacıyla Belirtilen Taşınmazın Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3290)

— Manisa İli, Turgutlu İlçesi Sınırları İçerisinde Tesis Edilecek Olan Trafo Binasının Yapımı Amacıyla Belirtilen Taşınmazın Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3291)

— Kastamonu İli Sınırları İçerisinde Tesis Edilecek Olan Kamulaştırma Bilgileri ve Gürezgâhı Gösterilen “Dereköy-Sarpun Köyü Arası Enerji Nakil Hattı”nın Yapımı Amacıyla Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3292)

— Kamulaştırma Bilgileri ve Güzergâhları Gösterilen Enerji Nakil Hatlarının Yapımı Amacıyla Söz Konusu Güzergâhlara İsabet Eden Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3293)

YÖNETMELİKLER

— Yenilenebilir Enerji Kaynaklarından Elektrik Enerjisi Üreten Tesislerde Kullanılan Yerli Aksamın Desteklenmesi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Gümrük Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Orman Sayılmayan Tapulu Taşınmazlar Üzerindeki Ağaç ve Ağaççıklardan Faydalanılması Hakkında Yönetmelik

— Ankara Bilim Üniversitesi İhale Yönetmeliği

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

— Anayasa Mahkemesinin 1/10/2020 Tarihli ve E: 2020/60, K: 2020/54 Sayılı Kararı

Rusya, ayçiçek ürünleri ihracatına yüzde 30 ek vergi getirmeye hazırlanıyor

Rusya'nın bazı ayçiçek ürünlerinin ihracatına yüzde 30 ek vergi getirmesi gündemde

Dünyanın en büyük ayçiçek yağı ihracatçılarından Rusya, bazı ayçiçek ürünlerinin ihracatına yüzde 30 ek vergi getirecek. Rusya Başbakanı Birinci Yardımcısı Andrey Belousov'un açıklaması Interfax haber ajansında yer aldı.

Reuters'ın haberine göre, Rusya düşük hasat ve artan fiyatlar nedeniyle ayçiçeği tohumu ihracatını sınırlamak istiyordu. Dünya genelinde temel gıda ürünlerinin fiyatları salgın hastalık nedeniyle artışını sürdürüyor. Tarım emtiasındaki fiyat artışlarında başlıca ithalatçı ülkelerin artan alımları etkili oluyor.

Türkiye de ayçiçek tohumu ve yağı başta olmak üzere söz konusu ürünlerde net ithalataçı ülke konumunda yer alıyor. Türkiye'nin ayçiçeği ürünlerinde talebin Ukrayna, Romanya ve Bulgaristan gibi ülkelere doğru kayması bekleniyor.

Hatırlanacağı üzere 5 Kasım'da Türkiye ayçiçeği tohumu ithalatında gümrük vergilerini sıfırlamış ve 25 Kasım'da ise ayçiçek tohumu yağının gümrük vergisini, Kosova'dan yapılan ithalat hariç olmak üzere yüzde 36'dan yüzde 3'e indirmişti.

Elvan: Enflasyonla m¼cadeleyi kararlılıkla s¼rd¼recek¼iz

Hazine ve Maliye Bakanı L¼tfi Elvan, "Makroekonomik istikrarı korumak suretiyle enflasyonla m¼cadeleyi kararlılıkla s¼rd¼recek¼iz" dedi.

Hazine ve Maliye Bakanı L¼tfi Elvan, TBMM Genel Kurulunda, bakanlığı ve bağlı kuruluşların 2021 yılı b¼t¼esi ¼zerinde yaptığı konuşmada, d¼nyanın ¼ok farklı bir d¼nemden ge¼tięini, Kovid-19 salgınının k¼resel ekonomi ¼zerinde yıkıcı etkiler yaptığını s¼yledi.

¼lkelerin istihdam, ¼retim, ticaret, turizm ve borçluluk gibi pek ¼ok alanı etkileyen bir s¼re¼te kapsamlı ve zorunlu bir m¼cadele i¼ine girdiğini dile getiren Elvan, yaşıanan olaęan¼st¼ şartların, normal zamanlarda g¼r¼lmeyen tedbirlerin g¼ndeme gelmesine neden olduğunu ifade etti.

H¼k¼metlerin, ¼alışıma hayatını koruyan, firmaları ayakta tutan, arz ve talebin ¼okmesini önleyen tedbirleri uygulamaya başıladığına işareten Elvan, merkez bankalarının da genişletici para politikaları yoluyla ekonomik aktiviteyi desteklediğini belirtti. Elvan, bunlara ek olarak uluslararası kuruluşların, teknik ve finansman imkanları sağlayarak h¼k¼metlerin yanında olduğunu s¼yledi.

Verilen bu m¼cadeleye rağmen daha önce tecr¼be edilmeyen bir k¼resel sağlık krizi yaşıanırken belirsizliğin halen devam ettiğini aktaran Elvan, "K¼resel gelir ve ticarete sert bir daralma, y¼z milyonları bulan istihdam kayıpları ve tırmanan k¼resel borçlulukla karşı karşıya kalmış bulunuyoruz. Aşı haberleriyle t¼nelin ucunda ışıık

görünse de önümüzdeki dönem üst düzeyde hassasiyet gerektirmeye devam ediyor." dedi.

Uluslararası Çalışma Örgütü verilerine göre 400 milyondan fazla tam zamanlı iş gücü kaybı yaşandığını aktaran Elvan, Uluslararası Finans Enstitüsünün analizlerinin, küresel borçluluğun küresel hasılanın 3,5 katına ulaştığını gösterdiğine dikkati çekti.

Ülkelerin toplam borçlarının milli gelirine oranla hangi seviyelerine ulaştığına değinen Elvan, bu oranın Japonya'da yüzde 632, İngiltere'de yüzde 500, ABD'de yüzde 383, Çin'de yüzde 337, Almanya'da yüzde 268 olmasına karşın, Türkiye'de ise yüzde 167 olduğunu kaydetti.

"Dünya ortalamasının oldukça altında bir borçluluk oranına sahibiz"

Dünyada son 1 yılda küresel düzeyde borçluluk oranının yüzde 43 oranında arttığını dile getiren Elvan, gelişmiş ülkelerin borcunun yine son 1 yılda yüzde 52 oranında arttığını ifade etti. Gelişmekte olan ülkelerde bu oranın yüzde 26 olduğunu bildiren Elvan, "Türkiye'de ise son 1 yılda borçluluğumuzdaki artış oranı yüzde 30'dur. Dünya ortalamasının oldukça altında bir borçluluk oranına sahibiz." diye konuştu.

Elvan, kapanma tedbirlerinin hafiflemesi ve destekleyici politikaların etkisiyle mayıs ayından itibaren küresel ekonomik aktivitenin toparlanma eğilimine girdiğini ancak yılın son çeyreğinde yaşanan yeni dalgayla pek çok hükümetin bazı tedbirleri tekrar hayata geçirmeye başladığını söyledi.

Ülkelerin farklılaşan finansal ve konjonktürel durumlarının, krizin etkileri ve alınan tedbirlerin farklılık göstermesine neden olduğunu belirten Elvan, kapsamlı kapanma önlemleri alan gelişmiş ekonomilerde daralmanın boyutunun çok daha derin olmasının beklendiğini ifade etti.

Ülkelerin, birinci dalgadan daha güçlü seyreden ikinci dalga karşısında destekleyici politikalara devam ettiğini söyleyen Elvan, özellikle gelişmiş ülkelerin genişletici para politikalarının, küresel likiditenin de artmasına neden olduğuna işaret etti.

Diğer taraftan aşı konusunda son dönemdeki görüşmeleri de umut verici olarak gördüğünü dile getiren Elvan, şöyle konuştu:

"Koronavirüse karşı yaygın kullanımı olan bir aşı ya da tedavinin hayata geçmesiyle küresel aktivitede hızlı bir toparlanma yaşanacağına inanıyoruz. Buradan hareketle 2021'in aşılamanın da başlamasıyla küresel gelirde, ticaretle ve istihdamda 2020'nin telafi edildiği bir dönem olması bekleniyor. Bununla birlikte küresel arz zincirlerinin güvenliği, istihdam piyasalarının dezavantajlı gruplar aleyhine hızla bozulması, teknoloji altyapısının artan önemi, sektörel bağımlılıkların oluşturduğu kırılğanlıklar gibi hususlar, salgın sonrası dönemin küresel ekonomi gündeminin en üst sıralarında yer almaya devam edeceği görünüyor."

"Ekonomimizi daha dayanıklı kılmaya devam ediyoruz"

Hazine ve Maliye Bakanı Elvan, 2021 yılı bütçesini, Kovid-19 salgınının hem ekonomik hem de hayatı olumsuz etkilediği bir ortamda hazırladıklarına işaret ederek, "Ekonomimiz, hükümetlerimiz döneminde maruz kaldığı şokları elde edilen kazanımlar sayesinde her defasında başarılı şekilde atlattı. Ekonomimizi daha dayanıklı kılmaya ve sürdürülebilir büyümeyi temin etmeye yönelik makroekonomik politikaları hayata geçirmeye devam ediyoruz." dedi.

Türkiye ekonomisinin, rekabete dayalı piyasa ekonomisi geleneğine sahip olduğunu vurgulayan Elvan, şöyle devam etti:

"Ekonomi politikalarımızı bu anlayışı merkeze alarak oluşturuyoruz. Önümüzdeki dönemde sürdürülebilir ve kaliteli bir büyümeyle istihdamı artırmayı ve vatandaşlarımızın refah seviyesini yükseltmeyi amaçlıyoruz. Makroekonomik istikrarı korumak suretiyle enflasyonla mücadeleyi kararlılıkla sürdüreceğiz, salgının küresel çapta getirdiği belirsizliklere rağmen ekonomik aktivitenin sürekliliğini sağlayacak, yatırım ortamını güçlendirecek; şeffaf, öngörülebilir ve hesap verilebilir bir yapı içinde yeni reformlarımıza hız kazandıracacağız. Geçmişte birçok kez gösterdiğimiz gibi ülkemizin dünyanın zor şartlarından en az etkilenerek çıkmasını sağlayacağız."

"Güvenin en önemli teminatı hiç kuşkusuz hukuktur"

Lütfi Elvan, yatırım ortamının daha fazla iyileştirilmesi noktasında yargı reformuna hükümet olarak büyük önem atfettiklerinin altını çizdi.

Hukuku ekonomiden ayrı düşünmenin mümkün olmadığını, iyi işleyen bir ekonomik yapının olmazsa olmazının güven olduğunu ifade eden Elvan, "Bu güvenin en önemli teminatı hiç kuşkusuz hukuktur." dedi.

Adalet Bakanı Abdulhamit Gül ile aynı amaç doğrultusunda çok verimli çalışmalara başladıklarını bildiren Elvan, "Hukuk reformlarını ekonomik güven iklimini de tahkim edecek şekilde ve paydaşlarımızla yakın işbirliği içinde hızlandırarak şekillendireceğiz. Ekonomimizi daha güçlü ve daha üretken kılmak için tüm tarafların görüşlerine de büyük önem veriyoruz." diye konuştu.

Bu kapsamda TOBB, TÜSİAD, MÜSİAD temsilcileriyle yaptıkları görüşmelerin son derece yararlı geçtiğini aktaran Elvan, gelecek günlerde esnaf ve iş dünyası başta olmak üzere diğer taraflarla da bir araya geleceklerini bildirdi.

Ekonomiyi toplumun tüm kesimleriyle birlikte ileriye taşıyacaklarını belirten Elvan, "Bu çerçevede esnafın, çiftçinin, sanayicinin, akademisyenin yani toplumun her bir ferдин görüşleri bizim için son derece değerli ve kıymetlidir. İnsan odaklı bir anlayış içinde vatandaşlarımızın refahını ve sosyal adaleti hiçbir zaman ihmal etmeyeceğiz."

Devletin düzenleyici rolüne odaklanarak ekonomi politikalarımızı kapsayıcı, gerçekçi ve rasyonel bir anlayış çerçevesinde oluşturacağız." ifadelerini kullandı.

Elvan, son bir ayda attıkları adımların, geleceēe ilişkin bakış açılarını da ortaya koyduēunu söyleyerek, Merkez Bankası tarafından ortaya koyulan parasal sıkılaştırma adımıını, zorunlu karşılık uygulamasının sadeleştirilmesinin takip ettiēini bildirdi. Elvan, böylece tüm fonlamanın temel politika aracı olan bir hafta vadeli repo faiz oranı üzerinden yapılmasına ve zorunlu karşılıklarda faiz nema oranlarının tüm sektörler için aynı oranlar üzerinden uygulanmasına ge ildiēini anımsattı.

Bu adımları müteakiben aktif rasyosu uygulamasının yıl sonu itibarıyla yürürlükten kaldırılması kararı verildiēini dile getiren Elvan, bankaların yurt dışı yerleşiklerle yaptıkları vadede TL satım yönünde gerçekleştirecekleri türev limitlerinin artırıldıēını belirtti.

Elvan, BDDK valör uygulamasına son verildiēini, sermaye yeterlilik rasyosu hesaplamasında baz alınacak kura ilişkin kolaylık saēlandıēını, uluslararası norm ve standartlara yakınsayan bir yaklaşım benimsendiēini söyledi.

Asgari ücret 10 yıl sonra 300 doların altına indi

2020 yılı ocak ayında 392 dolar karşılığı 2 bin 324 lira olarak belirlenen asgari ücret, yılın sonunda 296.8 dolara geriledi. Böylece asgari ücret 2010 yılından bu yana ilk kez 300 doların altına inmiş oldu.

Çok sayıda işçi ve işveren tarafından merakla beklenen 2021 yılı asgari ücretinin belirlenmesi yönünde çalışmalar sürüyor. Bu bekleyiş devam ederken, kurlardaki gelişime bağlı olarak, halen yürürlükte olan asgari ücretin döviz cinsinden değeri de erimeye devam ediyor. DÜNYA'nın yaptığı hesaplamalara göre, 2020 yılı Ocak ayında 392 dolar karşılığı 2 bin 324 lira olarak belirlenen asgari ücret, yılın sonunda 296.8 dolara geriledi. Böylece asgari ücret 2010 yılından bu yana ilk kez 300 doların altına inmiş oldu. Türkiye'de 300 doların altına inen asgari ücret ile AB ülkeleri arasındaki makas da iyice açılmış oldu. Avrupa'da şu an Türkiye'ye en yakın asgari ücret 371 dolar ile Bulgaristan. En yüksek asgari ücret ise 2 bin 548 dolar ile Lüksemburg'da uygulanıyor.

TÜİK kalori ihtiyacına göre hesaplıyor

Türkiye'nin 2021'de büyümesini hızlandırma arayışında asgari ücret kritik bir rol oynayacak. Teknik olarak asgari ücretin belirlenmesinde TÜİK'in yaptığı ve genellikle üçüncü toplantıya sunulan bir işçinin kalori ihtiyacına bağlı olarak aylık geçim için yapması gereken harcama önemli rol oynuyor. TÜİK bu hesaplamayı, hafif, orta ve ağır işlerde çalışan bireylerin günlük kalori tüketimine bağlı olarak hesaplıyor. Hangi

besin gruplarını baz aldığı açıklanmamakla birlikte genel olarak resmi bir nitelik taşıyor.

Asgari Ücret Tespit Komisyonu ikinci toplantısını 15 Aralık'ta TİSK'te, 22 Aralık'ta ise TÜRKİŞ'te yapacak. Tarafların bu toplantıda önerilerini sunması da bekleniyor. Genellikle taraflar resmi taleplerini TÜİK hesaplaması ile Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın genel ekonomik durum raporuna dayandırıyor. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın raporu, OVP ya da Hükümet Programı'ndan farklı unsurları içermiyor.

Asgari Ücret Yönetmeliği'ne göre Türkiye'de asgari ücretin belirlenmesinde geçim yanında genel ekonomik durumun da dikkate alınması gerektiği hükme bağlanmış durumda. Türkiye Asgari Ücrete ilişkin ILO sözleşmesini imzalamadı. Bu sözleşme tek bir işçiyi değil ailenin de geçiminin dikkate alınmasını şart koşuyor.

AB'de asgari ücret ve bir önceki yıla göre artışı (Euro/Dolar Kuru 1.19)

Ülkeler	EURO		DOLAR		Değişim %
	2019	2020	2019	2020	
Belçika	1594	1594	1896.86	1896.86	0
Bulgaristan*	286	312	340.34	371.28	9
Hırvatistan*	506	546	602.14	649.74	8
Çekya *	519	575	617.61	684.25	11
Estonya	540	584	642.6	694.96	8
Fransa	1521	1539	1809.99	1831.41	1
Almanya *	1557	1584	1852.83	1884.96	2
Yunanistan*	684	758	813.96	902.02	11
Macaristan*	464	487	552.16	579.53	5
İrlanda*	1656	1707	1970.64	2031.33	3
Latvia	430	430	511.7	511.7	0
Litvanya	555	607	660.45	722.33	9
Lüksemburg	2090	2142	2487.1	2548.98	2
Malta*	762	777	906.78	924.63	2
Hollanda	1616	1654	1923.04	1968.26	2
Polonya *	523	611	622.37	727.09	17
Portekiz *	700	741	833	881.79	6
Romanya*	446	466	530.74	554.54	4
Slovakya	520	580	618.8	690.2	12
Slovenya	887	941	1055.53	1119.79	6
İspanya*	1050	1108	1249.5	1318.52	6
Birleşik Krallık*	1597	1760	1900.43	2094.4	10

*Euro kullanmayan ülkeler Euro'ya dönüştürüldü, yılda 12 ücretten fazla ödeyenler ve saatlik ücret belirleyenler 12 aylık gelire dönüştürüldü.

Kaynak: Eurofound Avrupa Yaşam ve Çalışma Koşullarını İyileştirme Vakfı

TÜİK hesaplaması çerçeve, hükümetin tercihleri belirleyici

Asgari ücretin belirlenmesinde temel çıkış noktası TÜİK hesaplaması olsa da hükümetin tavrı belirleyici nitelik taşıyor. Teorik olarak asgari ücretin seviyesi ya da artışı ile büyüme arasında pozitif ilişki bulunuyor. Buna karşılık ekonomik büyümenin yeni istihdam yaratma hızını düşürdüğü yönünde deneysel sonuçlar bulunuyor. Büyümenin hızlandırılması yönünde ilave tedbirlerin sınırlı kaldığı dönemlerde asgari ücret görece olarak daha yüksek oranda artırılıyor. Bu yönde Türkiye için yapılmış ampirik hesaplamalar bulunuyor ve hemen hepsi aynı sonucu gösteriyor. Asgari ücretin belirlenmesinde Türkiye’de genellikle siyasi rolü öne çıkıyor. Örneğin seçim yıllarında genellikle asgari ücret artışlarında hükümet işçi talebine yakın duruyor.

Asgari ücrete ilişkin Türkiye’ye uymayan bir başka yazın tespiti ise ortalama ücretlere oranı. Ülkelerin sosyal koruma sistemlerine bağlı olarak asgari ücretlerin ortalama ücretlerin yüzde 30’u ile yüzde 60’ı arasında bulunuyor. Türkiye’de ise özellikle son yıllarda yüzde 70’lerde seyreden asgari ücretin ortalama ücrete oranı, bu yıl itibarıyla yüzde 80’leri aşması olası görünüyor. Türkiye’de son dönemde çeşitli nedenlere bağlı olarak ücretler büyük oranda baskılanmıştı. Hükümetin, ortalama ücretleri yukarı çekmeye yönelik ilave politika geliştirmesinin zorunlu olduğu vurgulanıyor.

Türkiye yıllara göre asgari ücret*, artış oranı ve ABD Doları Değeri		Asgari ücret artış	Yılsonu enflasyon	Asgari ücretin ABD doları değeri***		
				Ortalama dolar kuruna göre	Ocak piyasa değerine göre	Aralık piyasa değerine göre
2010**	587.85	14.1	6.4	391.8	398.98	386.63
2011**	644.46	9.63	10.45	385.9	412.77	345.03
2012**	720.47	11.79	6.16	401.94	389.90	403.02
2013**	788.35	9.42	7.4	414.64	444.80	382.41
2014**	868.52	10.17	8.17	396.97	391.08	378.97
2015**	974.8	12.24	8.81	358.38	417.91	333.55
2016	1300.99	33.46	8.53	430.61	431.88	372.22
2017	1404.06	7.92	11.92	384.92	375.26	364.25
2018	1603.12	14.18	20.3	331.91	424.20	301.58
2019	2020.9	26.06	11.84	356.42	375.70	345.56
2020	2324.7	15.03	14.03	333.53	392.10	296.85

*Asgari ücret bekar işçinin Asgari Geçim İndirimi (Gelir Vergisi indirimi) dahil eline geçen net tutar.

2010-2015 döneminde asgari ücret 6 aylık dönemler için belirlenmiştir. Net ele geçen ücret için yıllık gelirin aya düşen kısmı baz alınmıştır. Yıl sonu seviyesini baz alan hesaplamalarla farklılık gösterir. *Merkez Bankası Döviz Satış kuru

Temennim isabetli bir karar çıkar ve yola devam ederiz

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Azerbaycan ziyareti öncesi basın mensuplarının sorularını yanıtladı. Erdoğan 2021 yılı asgari ücretine ilişkin görüşlerinin sorulması üzerine görüşmelerin devam ettiğini belirterek, “Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanımız, işveren ve işçi kesimiyle görüşmeleri yürütüyor. Konu daha sonra bizim de önümüze gelecek. Adımları birlikte atacağız. Temennimiz isabetli ve hayırlı bir karar çıkar ve yola devam ederiz” ifadelerini kullandı.

En fazla servet kaçırılan ülkeyiz

Türkiye, yurtdışına para çıkarılan ülke sıralamasında dünyada ilk sıraya yükseldi. Milletvekili Kuşoğlu, 2016 ile 2019 arasında 1 milyon dolar ve üzerinde para bulunan 17 bin 100 hesabın yurtdışına çıkarıldığını açıkladı.

Türkiye, yurtdışına para çıkarılan ülke sıralamasında dünyada ilk sıraya çıktı. CHP Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu, 2016 ile 2019 arasında 1 milyon dolar ve üzerinde 17.100 hesabın yurtdışına çıkarıldığını belirterek, “Türkiye en fazla servet kaçırılan ülke durumunda” ifadesini kullandı.

YATIRIM YAPAR MISINIZ?

Meclis'te bütçe görüşmelerinde söz alan Kuşoğlu, adalet ve ekonomide güven sorunu olduğunu söyledi. Yabancı yatırımcının güven duymadığını söyleyen Kuşoğlu, “1 milyar dolarınız olsa şu anda yatırım yapar mısınız bu ülkede? Birisinin bir ihbarı ile malınıza mülkünüz el konabilir, terörist, FETÖ'cü, bilmem neci denilerek yatırımınız yarım kalabilir” dedi.

Kuşoğlu, yurtdışına çıkarılan para konusunda şu bilgileri verdi: “Wealth Fund araştırmasına göre 2016 yılından 2019'a kadar Türkiye'den 1 milyon dolar ve üzeri

meblağda 17.100 hesap yurtdışına çıkarılmış. Dünyada nüfusuna göre en fazla yurtdışına servet kaçırılan ülke Türkiye şu anda. Türkiye, 10 yıl önce, Ortadoğu ülkeleri arasında en iyi servete sahipken, millî geliri en önde olan ülkeyken, şimdi 4'üncü sıraya düşmüş.” Maliye eski Bakanı Mehmet Şimşek'in yurtdışında Türk vatandaşlarına ait 130 milyar doları bulunduğu açıklamasını hatırlatan Kuşoğlu, “Bugün Türklerin yurtdışında en az 200 milyar dolar serveti var” dedi.

Halen Türk vatandaşlarının yurtdışındaki bankalarda 200 milyar doları bulan servetinin olduğu tahmin ediliyor.

VATANDAŞ DOLAR ALMAYA DEVAM EDİYOR

Vatandaş, ekonomi yönetimindeki değişime rağmen dolar almaya devam ediyor. Türkiye'de döviz mevduatları geçen hafta 3.4 milyar dolar artış kaydetti. Artışın 2.4 milyar dolarlık kısmı gerçek kişilerden kaynaklandı. BDDK'nın günlük verilerine göre bankalardaki toplam döviz mevduatı 255 milyar dolara yükseldi. Veriler, normalleşme adımlarının başladığı dönemde de vatandaşın döviz mevduatında artış olduğunu ortaya koydu. Ekim sonundan 4 Aralık'a kadar geçen süreçte toplam döviz mevduatları 10 milyar doların üzerinde yükseliş kaydetti. Bu artışın neredeyse tamamı gerçek kişilerin döviz talebinden oluştu.

Türkiye'den 5 ülkeye COVID-19 hibesi

Türkiye, Tunus'a 5 milyon dolar hibe salgın desteği verecek. Ayrıca KKTC ile 3 ülkeye de ilaç ve gereç desteği sağlanacak.

Türkiye uluslararası anlaşmalar kapsamında COVID-19 pandemisiyle mücadele için Tunus ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne (KKTC) hibe desteği sağlayacak.

Bu kapsamda Tunus'a COVID-10 salgını sebebiyle destek olunması amacıyla 5 milyon dolar nakdi hibe desteği sağlanacak. Hibe bütçe finansmanı için kullanılacak ve tek dilim halinde ödenecek.

KKTC ile yapılan sağlık alanında hibe yapılmasına ilişkin mutabakat zaptı uyarınca ise COVID-19 ile mücadelede kullanılmak üzere aşı ve ilaç hibe edilecek. KKTC'ye 5 bin adet Prevenar aşısı, 500 adet PPV 23 Pnömonokok aşısı ve 200 kutu Favipiravir hibe edilecek.

Ayrıca, Nijer'e 1 adet ventilatör, Kongo Cumhuriyeti'ne 2 adet ventilatör, Nijerya Cumhuriyeti'ne ise 10 bin kutu Hidroksiklorokin ile 2 bin 500 kutu Favirpavir hibe edilecek.

Batı'nın olası Türkiye yaptırımları sıraya dizildi

AB'nin hidrokarbon yaptırımı uygulanan kişi ve şirket listesini genişleteceği öne sürülürken, ABD'de ise CAATSA yaptırımlarının Biden göreve gelmeden başlayabileceği belirtiliyor. AB'nin yeni insan hakları yaptırım rejimi de yeni bir "yaptırım kapısı".

Bugün başlayacak ve iki gün sürecek Avrupa Birliği liderler zirvesinden Doğu Akdeniz'deki hidrokarbon arama faaliyetleri nedeniyle Türkiye'ye yönelik yaptırım çıkmasından endişe edilirken, Atlantik'in öteki yakasında da S-400 yaptırımlarına ABD Temsilciler Meclisi onayı geldi. Ayrıca AB'nin önceki gün onayladığı "insan hakları yaptırım rejimi" de, AB yetkililerine göre Türkiye'ye yaptırım uygulamasının önünü açan başka bir düzenleme.

Senato'nun üçte ikisi onaylarsa Trump veto edemeyecek

Temsilciler Meclisi'nde ezici bir çoğunlukla onaylanan ve Türkiye'ye Rusya'dan S-400 hava savunma sistemini satın almasından dolayı yaptırım uygulanmasını da içeren 740 milyar dolarlık Ulusal Savunma Yetkilendirme Yasa Tasarısı'nın (NDAA), bu hafta içinde Senato'da oylanması bekleniyor. Temsilciler Meclisinde 78 ret oyuna karşı 335 oyla kabul edilen yasa tasarısının Senato'da da üçte iki çoğunlukla geçmesi halinde, daha önce yasayı veto edeceğini söyleyen ABD Başkanı Donald Trump'ın veto hakkı ortadan kalkacak. BBC'de yer alan habere göre, Trump, ABD İç Savaşı sırasında köleliğin kaldırılmasına karşı çıkan Konfederasyon güçlerine bağlı

generallerin adını taşıyan askeri üslerin isimlerinin değiştirilmesine yönelik maddeden dolayı yasa tasarısını veto edeceğini açıklamıştı.

Onayın ardından 30 gün içinde uygulanmak zorunda

Tasarı, 20 Ocak'ta başkanlığı Joe Biden'a devredecek Trump'tan Türkiye'ye ABD'nin Hasımlarına Yaptırımlar Yoluyla Karşı Koyma Yasası'nda (CAATSA) yer alan 12 yaptırımdan en az beşini 30 gün içinde uygulanmasını zorunlu kılıyor. Trump, Türkiye'nin ABD'den Patriot sistemi alamaması nedeniyle Rusya'dan alım yaptığını söylemiş, 2017'de kendi imzasıyla yürürlüğe giren CAATSA yaptırımlarının Türkiye'ye karşı uygulanmasını kendisine tanınan muafiyet yetkisini kullanarak engellemişti. Ancak Senato'nun tasarayı onaylaması halinde Trump, görevi Biden'a devretmeden önce tasarıda öngörülen CAATSA yaptırımlarını Türkiye'ye karşı uygulamak zorunda.

CAATSA'da hangi yaptırımlar vardı?

CAATSA kapsamında, yaptırım uygulanan kişi ve kurumlara ihracat-ithalat bankası desteğinin kesilmesi, ABD ve uluslararası mali kuruluşlarından kredi verilmemesi, mali kurumlara ABD Merkez Bankası ile doğrudan alışveriş yapma izni verilmemesi, döviz üzerinden işlem yapılmasının yasaklanması gibi yaptırımlar yer alıyor. NDAA tasarısında bir önemli madde de F-35 savaş uçaklarıyla ilgili. Tasarı Türkiye'nin parasını ödediği ancak S-400 nedeniyle programdan çıkartıldığı için teslim edilmeyen altı adet F-35 uçağının, ABD Hava Kuvvetleri tarafından kullanılmasına da onay veriyor.

İnsan hakları yaptırımı da gelebilir

Atlantik'in doğusunda ise Doğu Akdeniz ve Kıbrıs uzlaşmazlıklarına ilişkin yaptırımlardan endişe edilirken, AB'nin hafta başında onayladığı yeni insan hakları yaptırım rejiminin de Türkiye'ye yeni yaptırımlar uygulanmasının önünü açabileceği belirtiliyor. Yeni rejimin Türkiye'ye bir uyarı niteliği taşıdığını söyleyen Lüksemburg Dışişleri Bakanı Jean Asselborn, "Türk hukuk sisteminde insan hakları savunucularının terörist olarak görülmesinin kabul edilemez olduğunu ve bunun artık son bulması gerektiğini" söyledi. Asselborn, Deutsche Welle haberine göre yeni yaptırım mekanizmasının kabulünün Türkiye için uyarı niteliği taşıdığını belirtti.

İlk akla gelen Osman Kavala

Deutsche Welle'ye konuşan AB uzmanı İlke Toygür, ilk akla gelen dosyanın Osman Kavala olduğunu belirterek, Kavala'nın serbest bırakılması için AİHM kararları olduğunu ve Avrupa Konseyi'nden de çağrı yapıldığını hatırlatıyor.

Merkel: Diyalog önerimiz arzu ettiğim ölçüde kabul görmedi

Kritik zirve öncesinde, Türkiye'ye yaptırım uygulanmasına en sert karşı çıkan Almanya'dan da olumsuz bir açıklama geldi. Federal Meclis Genel Kurulu'nda konuşan Almanya Başbakanı Angela Merkel, "Ne yazık ki dönem başkanlığımızın başında çok yoğun olarak yaptığımız Türkiye ile yoğun bir diyalog sürecine girme önerimiz benim arzu ettiğim ölçüde kabul görmedi" dedi. Doğu Akdeniz'deki aktivitelerin sürdüğünü, özellikle AB üyesi Kıbrıs'ın bu nedenle büyük sıkıntılarla karşı karşıya olduğunu belirten Merkel sözlerine şöyle devam etti: "İşte bu bağlamda nasıl ilerleyeceğimize dair karar almak durumunda kalacağız."

Alman gazetesi Frankfurter Allgemeine Zeitung da önceki gün konuya ilişkin analizinde "Almanya'nın yaptırımları engellemesi giderek zorlaşıyor" değerlendirmesini yapmış ve analizde şu ifadelere yer vermişti: "Tüm güvencelere rağmen Doğu Akdeniz'deki gerilimi yatıştırmak veya ülkede yargıya güveni yeniden tesis edecek reformları yürürlüğe sokmak için Türkiye hiçbir şey yapmadı. Cumhurbaşkanı Erdoğan tutmadığı o kadar söz verdi ki, sonunda testi kırılma noktasına geldi. AB inandırıcılığını koruyabilmek için yaptırımlardan kaçınmayacaktır."

İtalya ve Macaristan'dan diyaloga destek sinyalleri

Bugün başlayan Avrupa Devlet ve Hükümet Başkanları Konseyi zirvesi öncesinde Temsilciler Meclisi'nde konuşan İtalya Başbakanı Giuseppe Conte, pozitif gündemi teşvik etmek için fırsat penceresinin açık tutulması gerektiğini vurgulayarak "Gerilimi körüklemek Avrupa'nın çıkarına değil, üstelik NATO müttefiki bir ülkeye karşı" dedi.

Zirvede AB'nin tek bir sesle, birlik içinde inandırıcı bir mesaj vermesi gerektiğini söyleyen Conte, "Ankara'ya vereceğimiz sinyaller net olmalı, tansiyonu yükseltecek dinamikleri tetiklememeli, bunu istemiyoruz" diye konuştu. Önceki gün Türkiye'de resmi görüşmeler yapan Macaristan Dışişleri Bakanı Peter Szijjarto da Türkiye'yi AB'nin stratejik ortağı olarak gördüklerini belirterek, "İşte bu yüzden, Türkiye'ye yönelik düşmanlık, iki yüzlülük, çifte standart, yargılama ve ders verme yerine bu ilkeye dayalı bir politikayı savunuyoruz." dedi. Yaptırıma karşı çıktığı bilinen ülkelerden biri olan Macaristan, Polonya'yla birlikte 1,8 trilyon Euro'luk AB bütçesini veto ettiği gibi, Türkiye yaptırımlarını da veto edebilir. Basına yansıyan açıklamalardan Almanya'nın yanı sıra İtalya, İspanya, Malta, Polonya ve Macaristan'ın da sert yaptırımlara sıcak bakmadığı biliniyor.

"Yaptırım çok fazla ırgalamaz"

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan Avrupa Konseyi'nden çıkacak bir yaptırım kararının "Türkiye'yi çok fazla ırgalamayacağını" söyledi. Azerbaycan seyahati öncesinde Ankara'da yaptığı açıklamalarda Erdoğan yaptırım olasılığına ilişkin bir soruya bazı AB liderlerinin Türkiye'ye yaptırım uygulanmasına sıcak bakmadığına dikkat çekerek "Şu anda alınacak bir yaptırım kararı Türkiye'yi çok fazla ırgalamaz" yanıtını verdi.

ABD ile ilişkilerin Biden döneminde “farklı şekilde” ilerleyebileceğini belirten Erdoğan, şu aşamada ikili ilişkiler üzerine yapılan açıklamaları erken bulduğunu ve Biden’a yabancı olmadığını, kendisiyle Obama döneminden tanışıklıkları olduğunu söyledi. Erdoğan “Biden görevi üstlendikten sonra herhalde oturup bazı şeyleri konuşacağız” dediği açıklamasında Türkiye’nin silah alımları konusunda atılan adımları ve kullanılan ifadeleri şık bulmadığını belirtti. Dün ABD Temsilciler Meclisi’nde kabul edilen tasarı, Senato’dan çoğunlukla geçerse Biden değil Trump döneminde yaptırımların başlamasının önünü açıyor. Ancak Biden döneminde de CAATSA yaptırımlarının konuşulmaya devam etmesi bekleniyor.

Taslak metin basına sızdı

AB liderlerinin kritik zirve sonrasında yayınlaması beklenen taslak metni görüntüleyen Reuters, Birliğin 2019’dan bu yana yaptırım uyguladığı “hidrokarbon faaliyetlerinden sorumlu bireyler ve şirketler” listesini genişleteceğini yazdı. Reuters haberinde liderlerin uzlaşması halinde mevcut yaptırımların ölçeğinin genişletilebilmesi için AB’nin ilave liste hazırlayacağı belirtiliyor. İki sayfalık taslak metne ilişkin müzakerelerin hala devam ettiği belirtilen haberde Yunanistan ve G. Kıbrıs’ın yaptırımların istedikleri ölçekte olmadığına inandığı ifade ediliyor. Şimdiye kadar sadece iki Türk Petrolleri Anonim Ortaklığı kıdemli yetkilisi yaptırım listesinde ancak G. Kıbrıs geçtiğimiz aylarda listeye yeni isimler eklenmesini önermişti.

Son dakika haberleri... Konya Ovası'nda kuraklık alarmı! 'Acilen bu bölgeye su aktarılması gerekiyor'

Türkiye'nin tahıl ambarı olarak bilinen Konya Ovası, 6 aydır yeterli yağış alamadığı için kuraklık alarmı veriyor. Karatay Ziraat Odası Başkanı Rıfat Kavuneker, "Çok kurak bir dönem geçiriyoruz. 31 ilçemizin 28'ine yakınında yağış yok. Tabiri caizse ova alarm veriyor. Acilen bu bölgeye su aktarılması gerekiyor. Bir an önce tedbir alınması lazım. Mavi Tünel olmasaydı Konya'nın Çumra ve Karatay ilçelerinde tarım bitmiş olacaktı. Allah'tan ümit kesilmez ama yüzde 10'luk bir rekolte düştü. Yağış olmazsa rekolte diye bir şey kalmayacak" dedi.

2 milyon 200 bin hektarlık bir ekim alanına sahip Konya'da yıllık yaklaşık 2,5 milyon ton buğday üretiliyor. Bu nedenle de tahıl ambarı olarak bilinen Konya'ya geçen yıl temmuz- aralık döneminde 80 milimetre yağış düşerken bu yıl 30 milimetre yağış düştü. Yağış yetersizliğinden dolayı kuraklık tehlikesinin baş gösterdiği kentte rekoltede de düşüş bekleniyor.

Karatay Ziraat Odası Başkanı Rıfat Kavuneker, Konya Ovası'nın 6 aydır yeterli yağış almadığını belirtti. Kurak bir dönemi geçirdiklerini ifade eden Kavuneker, şunları söyledi:

"Çok kurak bir dönem geçiriyoruz. Bir tek Ilgın ilçemizde yağış var. Diğer ilçelerimizde çisentiyle geçmiş. Tohumlarda yüzde 10 ila 20'lere yakın bozulma başladı. Çünkü yağış olmadığı için çimlenemedi. Yeraltı kuyusu olanlar arazilerini suladı, buğdaylar

çimlendi. Onlar kurtardı ama sulanamayan arazilerde çok büyük bir sıkıntı başladı. Konya Ovası'na dış havzalardan, Mavi Tünelimizden su geldi. Ermenek ve diğer 2 tane su tünelimiz var. Bunlar da gelirse bu bölge hızlı bir şekilde suya kavuşur. Diğer taraftan da Kızılırmak'tan Kulu, Cihanbeyli, Altınekin, Sarayönü, Ilgın, Kadınhanı ilçelerinde de hızlı bir şekilde çalışma yapılır, hızlı bir şekilde sulanacak olursa Türkiye'nin boşa akan akarsuları, nehirleri ve gölleri tarımda kullanılırsa ülke sıkıntı çekmez, kıtlık çekmez."

'YAĞIŞ OLMAZSA REKOLTE DİYE BİR ŞEY KALMAYACAK'

Yağış olmadığı takdirde rekoltenin de olmayacağını ifade eden Rifat Kavuneker, "Küresel ısınma yüzünden dünya genelinde suların sıkıntıya düşeceği söyleniyor. Bizim hızlı bir şekilde suya yatırım yapmamız gerekiyor. Türkiye vatandaşlarına Türk milletine rica ediyorum; mutlaka küçüğünden büyüğüne kadar suları tasarruflu kullanalım. Çünkü gün geçtikçe sıkıntı artıyor. Ben aynı zamanda çiftçiyim. Geçen hafta arazide gözlemlerime göre çimlenmeyen, bozulan ürünler var. 31 ilçemizin 28'ine yakınında yağış yoktu. Tabiri caizse Konya Ovası alarm veriyor. Yetkililerden ricamız acilen bu bölgeye ve ihtiyaç olan bölgelere su aktarılması gerekiyor. Bir an önce tedbir alınması lazım. Mavi Tünel olmasaydı, Konya'nın Çumra ve Karatay ilçelerinde tarım bitmiş olacaktı. Allah'tan ümit kesilmez ama yüzde 10'luk bir rekolte düştü. Yağış olmazsa rekolte diye bir şey kalmayacak" diye konuştu.

'YAĞIŞ ALINMAMASI DURUMUNDA REKOLTE KAYBI YÜZDE 40'LARA ULAŞABİLİR'

Konya Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı Murak Akbulut da 2019 yılında 80 milimetre alınan yağışın bu yıl 30 milimetreye kadar düştüğünü söyledi. Akbulut, "Konya bölgesi olarak 2 milyon 200 bin hektarlık bir ekim alanına sahibiz. Maalesef geçen yıllarla kıyasladığımız zaman temmuz ayından bu döneme kadar 80 milimetre kadar aldığımız yağışın, bu sene 30 milimetrelere olduğunu görüyoruz. Dün bir yağış bekliyorduk. Bu yağıştan da yeterli verim elde edemedik. Önümüzdeki hafta sonu yine böyle bir yağış bekliyoruz. Bu saatten sonra 2021 sezonu için rekoltede yaklaşık yüzde 10'luk bir verim kaybı beklemek yanlış olmaz. Tabi bu alanlarda üreticimiz adına gerekli yağışı bu saatten sonra da alamazsak, kar yağışını alamazsak bu yüzde 10'luk veri kayıplarının daha fazla bir noktaya gitmesi bizleri çok tedirgin etmelidir. Şu an yüzde 10 olarak bahsetmiş olduğumuz verim kayıplarının yüzde 20, 30, ve 40'lara çıkması kaçınılmazdır. Umarız böyle bir durumla karşılaşmayız. Çünkü ocak ve şubat ayında istenilen belli ölçekte kar yağışları, yağmur yağışları geldiği takdirde böyle bir sorunla karşılaşmayız" dedi.

SULAR ÇEKİLDİ

Meram ilçesi Hasanköy Mahallesi'nde çiftçilik yapan Hami Yılmaz, yer altı sularının çekildiğini belirtti. Yılmaz, "Son zamanlarda kuraklık var. Yağış da yok. Bu mevsimde biz tarlalarımıza yeraltı su kuyularından yeniden yağmurlama yaptık. Yeraltı suları da eskisi gibi değil. Bundan 10 sene önceki gibi değil. Sular da çekildi. Harman alıyoruz; ama masraf bu sefer ikiye, üçe katlanıyor" diye konuştu.

Ağrıyı dindirmek için biraz daha morfin!

Alaattin AKTAŞ

10 Aralık 2020 Perşembe

✓ **BDDK, daha önce yıl sonuna kadar ertelenmiş borçlar için altı aylık bir süre daha tanıdı. Yani çok acı çekmekte olan hastaya bir doz daha morfin verildi.**

✓ **Haziran geldiğinde borçları ödeyecek koşullar oluşmazsa yine morfin mi verilir, yoksa artık bu kez kemoterapiye mi başvurulur, bilinmez...**

BDDK önceki gün açıkladığı yeni kararlarla borçlu kesimlere bir süre daha nefes alma olanağı sağladı. BDDK'nın kararları Dünya'nın dünkü sayısında detaylı olarak yer aldı.

Daha önce bu yıl sonuna kadar ertelenen borçlar için altı aylık bir süre uzatımına daha gidildi ve sorunlu bireysel kredilerin takibe alınma süresi 2021'in haziran ayı sonuna kadar uzatıldı. Gecikmeye giren tüm bireysel ve ticari kredilerin donuk alacak olarak sınıflandırılması için öngörülen 90 günlük sürenin 180 güne çıkarılmasına karar verildi.

Sıraladıklarımız BDDK'nın aldığı kararların çok özeti. Bir dizi detay söz konusu ve bunların bir kısmı da yalnızca bankacılık sisteminin ilgi alanına giriyor.

Vatandaş ve şirketleri asıl olarak borçların altı ay süreyle erteleniyor olması ilgilendiriyor tabii ki.

Sıra kemoterapiye gelir mi?

Bu düzenlemenin pek hayırlı görülmeyen bir dizi yönü bulunabilir. Ama başka çare de yoktu ki.

Hasta ağrıdan, sancıdan kıvranıyor; öyle kendi kendine kısa sürede iyileşip ayağa kalkacak durumu da kesinlikle yok. Yapacağınız belli, ayağa kaldıramasanız da hiç olmazsa bir süre için ağrısını yok edeceksiniz.

İşte yapılan bundan ibarettir...

Bir doz daha morfin verilerek hastanın acısı şimdilik de olsa dindirilmiştir.

Ama hastanın kafası hala haklı olarak çok karışık. Sorunun çözülmediğinin ve yalnızca acısının dindirildiğinin farkında. Altı ay geçip haziran sonuna gelindiğinde ya yeniden morfine ihtiyaç duyacak ya da artık kemoterapi seansları başlayacak.

Büyük resmi görmek gerek

Türkiye ekonomisinde işler iyi gitmiyordu; pandemi bu kötü gidişin tuzu biberi oldu.

Toplumun büyük bir kesimi pandemi öncesinde de zar zor geçiniyordu; büyük bir işsizlik vardı; özellikle genç nüfusta işsizlik giderek artıyor, üniversite mezunu binlerce genç işsiz geziyordu. Türkiye istihdam yaratma potansiyelini kaybetmişti. İş ve yeterince geliri olmayan insanlar ister istemez harcamalarını kısmak durumunda kalıyordu. Bir kişinin ya da bir kesimin harcamasını kısması, bir başkasının ya da başka bir kesimin gelirinin azalması demektir.

Bu olumsuzlukların önceki yıllarda da olmadığını kim söyleyebilir. Yıllardan beri bu sıkıntı pek değişmeden ve daha da kötüsü iyileşme yönünde gelişme sağlanamadan devam ediyordu.

Ve korona ile tanıştık. Sıkıntı çok daha boyutlu hale geldi. Az da olsa iş yapabilen esnaf, az da olsa iş yapabilen niteliksiz çalışanlar bu sefer işsiz kaldı.

Dedik ya, bir kesimin harcamasını kısmak zorunda kalması bir başka kesim için gelirden mahrum kalmak, diye. İşte bu yaşanmaya başlandı.

Şimdi umut aşıda, umut pandeminin gelecek yılın ortasına doğru sona ermeye yüz tutmasında. Bu gerçekleşirse ne yeniden morfin gerekecek hastaya, ne kemoterapiye başlamak. Ama ya gerçekleşmezse...

İŞSİZLİK VE GELİRSİZLİK NELERE YOL AÇIYOR?

Geçenlerde bir okurumdan bir mektup aldım. Necati Kalaycı, çalışmakta olduğu bankanın küçülme politikası izlemesi yüzünden dört yıl önce işsiz kalmış. Kalaycı, işsizlikteki artışın ekonomiyi nasıl etkilediğini basit ama somut örneklerle sektörel olarak sıralamış:

- Gıda, özellikle de yeme-içme sektörü. (Taraflarımıza verilen yemek kartları nedeniyle)
- Akaryakıt-lastik sektörü. (Aracımı daha az kullanmam nedeniyle)
- Giyim sektörü. (Takım elbise ve gömlek, ayakkabı alımımı kesmem nedeniyle)

- Traş ve cilt bakımı ürünleri. (İşe gitmeyince daha az traş olmam nedeniyle)
- Elektrik sektörü. (Annemin artık daha az gömlek, pantolon ütölemek durumunda kalması nedeniyle)

Türkiye bu sorunları zaten son yıllarda belirgin olarak yaşıyordu. İşsizlik ve gelirsizliğin ya da daha az gelir elde edebiliyor olmanın sorunlarını...

Şimdi bu sorun kat be kat arttı. Pandemi yüzünden işsiz kalan, dükkanını kapatmak durumunu yaşayan birinin, bir ailenin eski tüketim alışkanlığını sürdürmesi beklenebilir mi?

Ya sorun uzun süre devam ederse...

COVID-19 aşısı uygulanmaya başlansa ve iyi sonuçlar alınır olsa bile bunun tüm toplumu kapsayacak biçimde olumlu etkilerini 2021 ortasından önce görme şansımız yok. Bilim insanları üstüne basa basa bunu söylüyor. Maskeden kurtulmak, kapalı mekanlarda öyle eskiden olduğu gibi gönül rahatlığıyla zaman geçirmek kolay kolay mümkün olmayacak. Özellikle hizmetler sektöründeki sıkıntı hafiflese de devam edecek.

Eğer korona belasını büyük ölçüde savuşturursak, ne ala. Savuşturamaz ve borçları ödemek durumunda kalırsak ne olacak? Şimdiki gibi yine “bankalar alacaklarından bir süre daha vazgeçsin” diyebilecek miyiz? Hadi dedik; ya bankalar sıkıntıya düşerse?

Abdulkadir Selvi

Cumhurbaşkanlığı hesabı karıştı

10 Aralık 2020

Kılıçdaroğlu'nun bütçe görüşmeleri sırasında AK Parti milletvekillerinin laf atması üzerine, "Benim aday olup olamayacağımı size kim söyledi?" şeklinde verdiği yanıt, Cumhurbaşkanlığı hesaplarını karıştırdı.

Şimdiye kadar **Kılıçdaroğlu**'nun aday olmayacağı, ortak adayı zorlayacağı üzerine hesaplar yapıyordu. CHP Lideri, ilk kez Cumhurbaşkanı adaylığına yeşil ışık yakan bir açıklama yaptı. 24 Haziran 2018 seçimleri öncesinde de **Kılıçdaroğlu**'na Cumhurbaşkanı adaylığını sorduğum zaman reddetmiyordu. Ama "**Ben adayım**" da demiyordu. O nedenle **Kılıçdaroğlu** acaba aday olacak mı tarzında soru işaretleri barındıran kulis yazıları yazdım. Meğerse o sırada **Kılıçdaroğlu**, **Abdullah Gül**'le görüşüyormuş. **Kılıçdaroğlu**, **Gül**'ü ortak aday yapmak için HDP ve Saadet Partisi'nin de desteğini sağladı. Hatta **Meral Akşener**'le görüşmesinde, "**Abdullah Gül**'ün adaylığını HDP de destekleyecek" diye açık çek vermişti. Ancak **Akşener**'in adaylığı **Gül** planını suya düşürdü.

KILIÇDAROĞLU İTTİFAKI İŞARET EDİYOR

Kılıçdaroğlu ilk kez Cumhurbaşkanı adayı olacağı yönünde bir söz sarf etti ancak hemen ardından millet ittifakını işaret eden açıklamalar yaptı. "**Cumhurbaşkanlığı adaylığı tek başıma karar vereceğim konu değil, bir millet ittifakı var. Aday olup olmamaya birlikte karar veririz. İttifak ortaklarıyla konuşmadan adaylığımı açıklamam diğer partilere saygısızlık olur. Şu aşamada adaylık konusu gündemde değil. AKP sıralarından sordular, ben de onu söyledim. Aday olup olmayacağıma partimiz, vekillerimiz ve millet ittifakı karar verir. Çünkü birlikte hareket ediyoruz**" dedi.

KILIÇDAROĞLU'NUN ADAYI ABDULLAH GÜL

Kılıçdaroğlu'nu telaşla bu açıklamayı yapmaya iten neden, millet ittifakının çatlaması kaygısıydı. Vazonun çatlamasından endişe etti. Ben aynı noktadayım. **Kılıçdaroğlu**'nun Cumhurbaşkanı adayı olmak yerine, millet ittifakı olarak ortak aday çıkarma çabasını sürdüreceğini düşünüyorum. Zaten iki gündür yaptığı açıklamalar da onu gösteriyor. **Kılıçdaroğlu**'nun Cumhurbaşkanı adayı hâlâ **Abdullah Gül**. CHP Lideri, **Erdoğan**'ı **Gül**'le tasfiye etme planından vazgeçmiş değil. Eğer o döneme kadar **Ali Babacan** daha iyi bir performans gösterirse, **Gül** yerine **Babacan** tercih nedeni olabilir. Ama henüz A planı **Abdullah Gül**'ün ortak adaylığı.

ÖDÜNCÜ OY STRATEJİSİ

Zaten **Selahattin Demirtaş**'ın aday olmayabileceği yönünde mesajlar vermesi, “kahvaltı” mizansenini üzerinden **Demirtaş** ile **Akşener**'i yakınlaştırma çabalarının tek bir hedefi var: **Abdullah Gül**'ü ortak Cumhurbaşkanı adayı yapmak. Strateji de hazır. Parlamenter sisteme dönmek için bir defalığına oy istemek. **Gül**'ün Cumhurbaşkanlığı'nda geçiş sürecini hazırlamayı vaat etmek. 1991 seçimlerinde **Demirel**'in “ödünç oy” istemesi gibi.

ÜÇ ADAY DAHA VAR

Abdullah Gül konusunda **Kılıçdaroğlu**'nun elinin o denli güçlü olmadığı da bir gerçek. Çünkü CHP tabanı **Gül**'ü istemiyor. CHP'de **Ekrem İmamoğlu** ve **Mansur Yavaş** isimleri ön planda.

Ama İYİ Parti Genel Başkanı **Meral Akşener** faktörünü de unutmamak gerekiyor. Nasıl unutulsun **Akşener**? 2018 seçimlerinde **Abdullah Gül** formülünü devre dışı bırakmıştı.

Bahçeli ve **Erdoğan**'ın “**Evine dön**” çağrılarına rağmen millet ittifakında kalmayı sürdüren **Akşener**'in Cumhurbaşkanlığı planı olduğu anlaşılıyor.

Başarabilirse, millet ittifakının ortak adayı olmak, olmazsa **Ekrem İmamoğlu** ya da **Mansur Yavaş**'ın adaylığını desteklemek.

ERDOĞAN NE DEDİ?

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'a **Kılıçdaroğlu**'nun adaylığının sorulması üzerine, “**Sayın Kılıçdaroğlu**'nun nasıl bir adım atacağı konusunda bu bizim derdimiz değil, kendi derdidir. Aday olacaksa partisi için de ülkemiz için de isabetli olur” yanıtı verdi.

Erdoğan'a 2023'te kimle yarışmak istersiniz diye sorulsa, her halde ilk şık olarak **Kılıçdaroğlu**'nu tercih eder.

AK PARTİ'DE KONUŞULMUŞ MU?

Kılıçdaroğlu'nun açıklamalarının sıcaklığını koruduğu sırada AK Parti'nin MYK ve MKYK toplantıları ortak olarak yapıldı. Perde arkasına baktım. **Kılıçdaroğlu**'nun adaylığı konuşulmamış. Sadece AK Parti Sözcüsü Ömer Çelik, açıklaması sırasında bu konunun kendisine sorulduğunu belirtip verdiği yanıtı aktarmakla yetiniyor

YAZAR NAZLI ERAY'A CİNSEL TACİZ

CHP, unutulsun istiyor ama cinsel taciz iddiaları unutulacak cinsten değil. AK Parti MKYK üyesi **Orhan Miroğlu**, CHP'de PM üyeliği yapan ve milletvekili adayı olan **Nazlı Eray**'ın '**Sis Kelebekleri**' romanında o zaman CHP Genel Merkezi'nde maruz kaldığı bir cinsel taciz olayını hatırlatan tweet'ler atmıştı.

AK Parti MKYK'da **Orhan Miroğlu**'na bu tweet'leri soruluyor. **Miroğlu** da romanını okuduktan sonra yazar **Nazlı Eray**'ı aradığını, bunun bir kurgu olup olmadığını sorduğunu söylüyor. **Nazlı Eray**'ın kendisine, "**Ne kurgusu, gerçek**" dediğini ve taciz olayını anlattığını ifade ediyor. Zaten Sabah gazetesi yazarı **Şebnem Bursalı** da bu konuyu gündeme taşıdı. **Miroğlu**'nun açıklamaları üzerine Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, "**CHP'deki cinsel taciz iddialarını gündemde tutmak lazım**" diye talimat veriyor.

PKK'NIN EVİNİ YAKTIĞI ANNE

HDP Diyarbakır İl Binası'nın önünde evlat nöbeti tutan **Ayşegül Biçer**'in evi PKK tarafından kundaklanmıştı. Üzücü olay, AK Parti MKYK toplantısında **Orhan Miroğlu** tarafından gündeme getiriliyor. Annelerin PKK'ya karşı başlattığı eyleme büyük destek veren **Erdoğan**, **Ayşe Biçer**'in evinin yakılması olayına yakın ilgi gösteriyor. Ayrıntılı bilgi alan **Erdoğan**, evi kundaklanan anneye sahip çıkılması için talimat veriyor.

ERDOĞAN'IN AŞI YOKLAMASI

CUMHURBAŞKANI Erdoğan, aşı olacağını açıklamış ve halkımıza da aşı olmaları yönünde çağrı yapmıştı. AK Parti'nin MYK ve MKYK ortak toplantısında aşı konusu gündeme geliyor. **Erdoğan**, "**Ben aşı olacağım**" diyor. Ardından da aşı olmak isteyen istemeyen diye bir yoklama yapıyor. Toplantıya katılanların tamamı aşı olacağı yönünde elini kaldırıncı **Erdoğan**, bundan memnun kalıyor. "**İyi o zaman, hepimiz aşı olacağız**" diyor.

İktidar bankalarda manipölasyon yapıyor

Esfender KORKMAZ

10 Aralık 2020

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu **Fitch Ratings**, temmuz ayında 12 bankanın döviz cinsi kredi notlarının "**BB-**"den "**B+**"ya düşürmüştü. Eylül ayında da 20 Türk bankasının ve bunların iştiraklerinin görünümünü **Durağan'dan Negatif'e** çevirdi.

Pandemi nedeni ile, özel sektör kredileri ve ferdi krediler, bütün dünyada sorun yaşıyor. Dünya bu sorunu özel sektöre, bankalara ve halka destek vererek çözmeye çalışıyor. Biz ise bankaları kullanarak çözmeye çalışıyoruz.

Bizde **BDDK önce Bankaların Aktif rasyosunu yüzde 100'e çıkararak bankaları kredi vermeye zorladı. Hükümetin amacı kredi genişlemesi ile ekonomi de canlanma yaratmaktı.** Ancak özel bankalar bu nedenle daralmaya gitti. Mevduatlarını azaltarak, kredi risklerini düşürmeye çalıştılar. Kamu bankaları kredileri artırdı.

TOKİ'nin ve müteahhitlerin biriken konutları satılsın diye kuruluş amacı tarımı desteklemek olan **Ziraat Bankası** yüzde 6,5 faizle konut kredisi verdi. 4 kamu bankası da enflasyonun altında konut kredisi verdi. Konut fiyatları bir gecede yüzde 20 ile yüzde 30 arasında arttı. Piyasada fiyat dengesi bozuldu. Ayrıca bu krediler üretim artışı yaratmayan ölü yatırımlara gitti. Bunun için üçüncü çeyrekte GSYH büyüdü. Ancak arkası gelmeyecektir. Çünkü **talep artışı için önce gelir artışı gerekir.** Krediler yoluyla suni talep artışı yaratmak geçicidir. Kaldı ki, zaten dördüncü çeyrekte talep te geriledi. Büyüme de durdu.

Dahası kamu bankaları da piyasa içinde ve piyasa kurallarına göre çalışmak zorundadır. Eğer siyasi iktidarın politika aracı olursa, rekabet piyasası aksamış olur.

Kamu bankalarının zararı, vergilerle topluma sosyalizme ediliyor. **Vergi gelirlerinin bir kısmı ile dört kamu bankasının zararını kapatan devlet, kamu hizmetlerine daha az kaynak ayırmak zorunda kalıyor.** Pandemi de sağlık hizmetlerinin aksaması ve ilaç sorunu bu durumun açık göstergesidir.

Özetle; Aktif rasyosu kararı ile, BDDK doğrudan manipölasyon yapmış oldu ve fakat aynı zamanda sektöre de zarar verdi. Farkına varınca da kararını değiştirdi.

Yeni açıklanan BDDK kararı ile, geciken kredilerin 6 ay süre ile takibe düşen krediler içinde yer almayacağı kararı haziran 2021 tarihine kadar uzatıldı. **Halen takibe düşen kredi oranı ortalama olarak yüzde 4,1'dir.** Ayrıca bankalar takibe düşen krediler içinde, takipteki alacaklar özel karşılığı ayırmış durumdadır. Yani artık bundan sonra BDDK bankaları farklı karar alarak zorlamazsa görünürde bankaların riski yüksek değildir.

Ayrıca; BDDK bankaların kart borçlarını öteledikleri süre boyunca kart hamillerinden asgari tutar da dahil olmak üzere alacaklarını talep etmeyerek ödemesiz dönemler tanımlayabilmelerine karar verdi.

Pandemi bu tür kararları zorluyor olsa da uygulamalar takipteki alacakları saklamakta ve sektörde şeffaflığı bozmaktadır. Sonuçta hem rekabetçi piyasalar aksamakta hem de bankalara tasarruf yatıracak olanların, bankaların gerçek bilançosunu görmesini engellemektedir.

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF), mevduat garantisi 150 bin liradır. Üstündeki tasarruflar bankaya olan güven sayesinde tutuluyor. Bunun içinde **bankaların durumu şeffaf olmalıdır.** Kaldı ki, bankalara yüksek borcu olanlar bu kararları istismar ederek, bankaları anlaşılmaya zorlamada kullanabilecektir.

Şeffaflığın azalması bankalar içinde de sorundur. Çünkü bu takdirde gerek Fitch gibi Raiting kuruluşları gerek bazı yabancı kuruluşlar ve Türkiye de iş çevreleri takibe düşen kredi oranının daha yüksek olduğunu söyleyebiliyor.

Abdurrahman Yıldırım
ayildirim@htgazete.com.tr

Şirketler için en sancılı süreç başlıyor

Yurtiçi krediler kasım sonunda 3 trilyon 468 milyar liraya yükseldi. Geçen yılın aynı döneminde 2 trilyon 465 milyar lira olan kredi stoku bir yılda 1 trilyon 3 milyar lira arttı. **Yükseliş oranı yüzde 40.7 ile rekor düzeyde.**

Artan 1 trilyon liralık kredi son 1 yılda 4 trilyon 743 milyar liralık GSYH'nın yüzde 21'ine denk geliyor. Ekonomiye GSYH'nın beşte biri kadar para enjekte edilmiş. Üçüncü çeyrekte başlayarak sağlanan yüksek büyümenin temelinde milli gelirin beşte birine varan kredi artışı yatıyor.

EN BÜYÜK ÖNLEM KREDİ ARTIŞIYDI

-Türkiye'nin pandemiye karşı aldığı en büyük ekonomik önlem de ucuz ve bol kredi patlamasıydı. Devlet yardımları ise sınırlı kaldı.

-Bu kredi artışı ile hem şirketlerin zor dönemi atlatabilmesi, borçlarını uygun koşullarda çevirebilmeleri, hem de tüketime teşvik edilerek büyümenin azamileştirilmesi amaçlanmıştı.

-Ancak kredi balonları başa beladır. Nerede nasıl patlayacağı belli olmaz. Patladığında ekonomide de büyük tahribata yol açar.

-Bizde olanın adı ise bir kredi balonu değil henüz. Çünkü GSYH'nın yüzde 73'üne çıkan stokun bir kredi balonu oluşturduğunu söylemek zor.

-Buna karşılık **kredi genişlemesinin bu kadar kısa sürede olması başlı başına bir sorun. Piyasalarda, ekonomide, bankacılık isteminde güçlü bir karışıklık yarattığı, zincirleme sonuçlar ürettiği, kısır döngüler oluşturduğu ve hazmetme aşamasına ihtiyaç duyulduğu da açık. Dış açığı, döviz kurlarını, enflasyonu artırarak makro dengeleri de iyice bozdu.**

ELVAN'IN BATIK KREDİ SÖZLERİ

-Konu dün Meclis'te Bütçe görüşmelerinde gündemdeydi. **Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan** bankaların sağlamlığı konusunda Avrupa'dan daha iyi durumda olduğumuzu savunurken şu bilgileri verdi:

"3. Grupta izlenen **tahsili gecikmiş alacakların toplamı 151 milyar lira**. Bankaların bu krediler için ayırdığı karşılık 113 milyar, karşılık oranı yüzde 75. Avrupa bankaları ise yüzde 45 karşılık ayırıyor.

2. **Grupta yer alan yakın izlemedeki kredilerin toplamı 382 milyar lira**. Ayrılan karşılık 58 milyar lira. Karşılık oranı yüzde 15. Avrupa bankalarının bu gruptaki karşılık oranı yüzde 6. Bankalarımız son derece güvenilir ve sağlıklıdır."

-Burada ikinci grup krediler olarak tanımlanan 382 milyar liralık yakın izlemedeki krediler, işler düzelmezse 3. Grup kredilere dönüşebilir. Zaman ilerledikçe bu gruba katılacak yeni krediler olabileceği gibi, gruptan çıkacak krediler de olabilir.

Ancak **gidiş tahsili gecikmiş alacakların giderek artacağı yönündedir.**

ŞİRKETLERİN DAYANMA GÜCÜ

-Çünkü önümüz kış ve pandemi olanca şiddetiyle sürüyor. Yeniden tam karantinaya dönmeyi savunan görüşler giderek ağırlık kazanıyor. Ancak bunun ekonomik maliyeti yüksek olacağından hükümet tarafından tercih edilmiyor.

-Aşı gelmek üzere ama bunun uygulanması ve pozitif sonuçlarının alınması aylarca bir zamanı gerektiriyor.

-**Şirketlerin, işlerin kesat gittiği veya aniden durduğu böyle dönemlerde ne kadar ayakta kalabilecekleri kritik konudur. Büyük şirketler dışında orta ve küçük ölçekli şirketlerin finansal açıdan dayanma gücü yapılan farklı anketlere göre**

ortalama 2-3 aydır. Bu imkanlarını da kısmen veya tamamen pandeminin ilk dalgasında kullandılar.

KENDİ BAŞLARININ ÇARESİNE BAKMAK

-Kredi artışına devam edemeyeceğimize göre geriye iki yol kalıyor. **Biri şirketlere, işsizlere ve geliri düşük hanehalkına devlet yardımlarının kayda değer biçimde arttırılmasıdır. Ancak bunun için devletin finansman bulması lazım.**

-Diğer yol da şimdiye kadar yapılan yardımlar ve kredi kolaylıkları ile şirketlerin artık kendi başlarının çaresine bakmasıdır.

-Bundan sonra **pandemi bitene kadar gelirler düşük, buna karşılık kredi desteği pek olamayacak.** Bu durumda şirketler kendi başlarının çaresine nasıl bakacaklar? Sahiplerinin, **ortaklarının şirkete sermaye koyması, olmadı küçülmeye gitmesi, yeni ortaklıklar kurması ya da şirketi satması, kısaca yeniden yapılanmasıyla ancak olur.**

-2001 krizini fazla bir değişim göstermeden geçen, 2012'de yarım asır sonra yenilenen Türk Ticaret Kanununa direnen reel sektör için, **en sancılı süreç başlıyor.**

-Bu süreçte **devlet reformları bir program dahilinde yapar, şirketler için yönlendirici ve yol gösterici olursa sancı azalır, süre kısalır, dönüşümün maliyeti de düşer.**